

Big data และ Data analyticsกับการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์

รัตติยา สวัสดิ์

นักวิชาการตรวจสอบบัญชีเชี่ยวชาญ

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 10

ในการตรวจสอบบัญชีนั้น มาตรฐานการสอบบัญชีถือเป็นส่วนที่สำคัญของผู้สอบบัญชีที่จะนำมาใช้ในการอ้างอิง เพื่อให้ได้ข้อสรุปก่อนการแสดงความเห็นต่องบการเงินว่า ผู้สอบบัญชีได้รับหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอหรือไม่ และหากมีการนำวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการตรวจสอบบัญชีร่วมด้วย ก็จะสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงกระบวนการให้ได้มาซึ่งหลักฐานการตรวจสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ตลอดจนช่วยเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้สอบบัญชีมากยิ่งขึ้นในงบการเงินที่ตรวจสอบ

ตัวอย่างของความมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลของการให้ได้มาซึ่งหลักฐานที่เหมาะสมอย่างเพียงพอที่ช่วยให้ผู้สอบบัญชีมีความมั่นใจมากขึ้นในงบการเงินที่ตรวจสอบ เช่น การตรวจสอบสามารถที่จะตรวจสอบผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ซึ่งเกินกว่าการตรวจสอบผ่านการเลือกตัวอย่าง เพื่ออนุมานประชากรทั้งหมดของข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตามวิธีการตรวจสอบแบบเดิม การทำความเข้าใจกระบวนการทางธุรกิจที่สำคัญ ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ทางบัญชี การดึงรายการผิดปกติที่ผู้สอบบัญชีสนใจและมุ่งเน้นในการตรวจสอบ

มาถึงตรงนี้ผู้อ่านอาจมีความสงสัยว่าการตรวจสอบจะถูกเปลี่ยนแปลงได้อย่างไร กล่าวคือ การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่จะช่วยให้ผู้สอบบัญชี สามารถระบุการรายงานทางการเงินที่อาจมีการทุจริต และความเสี่ยงในเรื่องอื่นๆ ที่ผู้สอบบัญชีวิเคราะห์ผ่านการทำความเข้าใจธุรกิจได้ดียิ่งขึ้น และปรับวิธีการในการตรวจสอบ เพื่อให้ตอบสนองต่อความเสี่ยงที่ระบุไว้ให้เหมาะสม และตรงประเด็นมากยิ่งขึ้นนั่นเอง

ทั้งนี้ การเปลี่ยนรูปแบบการตรวจสอบบัญชีจากการตรวจสอบแบบดั้งเดิม ไปสู่การตรวจสอบแบบใหม่ที่ใช้การวิเคราะห์กลุ่มข้อมูลขนาดใหญ่เป็นตัวขับเคลื่อนนี้จะไม่เกิดขึ้นในชั่วข้ามคืน หากไม่ได้รับการเปิดใจยอมรับจากผู้สอบบัญชี โดยผู้สอบบัญชีจะต้องปรับตัวให้มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยี ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการแปลความหมายรายงานที่ได้รับจากการวิเคราะห์ ตลอดจนความสามารถในการสรุปผลการตรวจสอบด้วย

Big data คือกลุ่มของข้อมูลขนาดใหญ่ที่มีปริมาณมากและเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องอย่างทวีคูณ ไม่สิ้นสุด ซึ่งสามารถนำมาจัดโครงสร้างเพื่อใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้ใช้ต้องการต่อไป

การที่จะนำ “Big data” มาใช้ประโยชน์ต้องทำอย่างไรบ้าง

การที่จะใช้ประโยชน์ของ “Big data” เพื่อการประมวลผล เป็นการนำศาสตร์เพื่อนำข้อมูลที่มีอยู่มากมายมาใช้เพื่อแปลความหมายและสรุปข้อเท็จจริงเพื่อใช้ในการตัดสินใจและ “Data analytics” เป็นศาสตร์หรือวิธีการหนึ่งที่จะนำ Big data มาใช้ ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจ การขาย หรือตามวัตถุประสงค์อื่นๆ ที่ต้องการ รูปแบบของการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถแบ่งได้ดังนี้

➡ **การวิเคราะห์ข้อมูลแบบพื้นฐาน (Descriptive analytics)** เป็นการวิเคราะห์เพื่อแสดงผลของรายการทางธุรกิจ เหตุการณ์ หรือกิจกรรมต่างๆ ที่ได้เกิดขึ้นหรืออาจกำลังเกิดขึ้น ในลักษณะที่ง่ายต่อการเข้าใจหรือต่อการตัดสินใจ ตัวอย่างเช่น รายงานการขาย รายงานผลการดำเนินงาน เป็นต้น

➡ **การวิเคราะห์แบบพยากรณ์ (Predictive analytics)** เป็นการวิเคราะห์เพื่อพยากรณ์สิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือน่าจะเกิดขึ้น โดยใช้ข้อมูลที่ได้เกิดขึ้นแล้วกับแบบจำลองทางสถิติ หรือเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ต่างๆ (Artificial intelligence) ตัวอย่างเช่น การพยากรณ์ยอดขาย การพยากรณ์ผลประชามติให้ตัดสินใจไปในทางที่ถูกต้อง

➡ **การวิเคราะห์แบบเชิงวินิจฉัย (Diagnostic analytics)** เป็นการอธิบายถึงสาเหตุของสิ่งที่เกิดขึ้น ปัจจัยต่างๆ และความสัมพันธ์ของปัจจัยหรือตัวแปรต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อกันของสิ่งที่เกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น ความสัมพันธ์ระหว่างยอดขายต่อกิจกรรมทางการตลาดแต่ละประเภท ซึ่งเป็นก้าวใหม่ที่จะช่วยเสริมให้ตัดสินใจไปในทางที่ถูกต้อง

➡ **การวิเคราะห์แบบให้คำแนะนำ (Prescriptive analytics)** เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีความซับซ้อนที่สุด เป็นทั้งการพยากรณ์สิ่งต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น ข้อดี ข้อเสีย สาเหตุ และระยะเวลาของสิ่งที่เกิดขึ้น และการให้คำแนะนำทางเลือกต่างๆ ที่มีอยู่ และผลของแต่ละทางเลือกตัดสินใจไปในทางที่ถูกต้อง

บทบาทของผู้สอบบัญชีต่อ Data analytics มี อย่างไรบ้าง

➔ **Data analytics** ทำให้ผู้สอบบัญชีสามารถตรวจสอบรายการทางธุรกิจทั้ง 100% ของจำนวนรายการทางธุรกิจที่เกิดขึ้น ซึ่งแต่เดิมงานตรวจสอบบัญชีใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำการทดสอบความถูกต้องครบถ้วนของรายการธุรกิจซึ่งประสิทธิภาพเทียบไม่ได้กับนวัตกรรมทางเทคโนโลยีที่มีอยู่ในปัจจุบันหรือใช้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำความเข้าใจให้ถ่องแท้ว่าข้อมูลที่ได้มานั้นจะสื่อถึงอะไรถ้าหากเราได้ข้อมูลมาแล้ว ทำให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถชี้วัดแนวโน้ม เปรียบเทียบความสัมพันธ์ วิเคราะห์ และจัดลำดับชั้นได้เพื่อค้นหาจุดที่มีความเสี่ยงในการเกิดข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันมีสาระสำคัญและเพื่อให้ได้

ข้อสรุปจากการตรวจสอบบัญชีอย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล

➔ **Data analytics** ถือเป็นเทคโนโลยีใหม่สำหรับผู้สอบบัญชี ซึ่งต้องใช้งบลงทุนอย่างมหาศาลไปกับฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ทักษะ และการควบคุมคุณภาพ ถือเป็นส่วนสำคัญสำหรับบริษัทตรวจสอบบัญชีขนาดใหญ่ ในการตอบสนองต่อความต้องการของตลาดการสอบบัญชีที่เน้นลูกค้ารายใหญ่ นอกเหนือจากการตรวจสอบบัญชีแล้ว Data analytics ยังสามารถนำไปใช้กับงาน การให้ความเชื่อมั่นประเภทอื่นๆ ได้อีกด้วย

สนใจศึกษาบทเรียนออนไลน์เกี่ยวกับ การวิเคราะห์ และเข้าใจในนวัตกรรมทางข้อมูล (Data Analytics) ได้ที่ <https://tdga.dga.or.th/index.php/th/>

กันยายน 2563

อ้างอิง

1. กิตติ เตชะเกษมบัณฑิตย์. การวิเคราะห์กลุ่มข้อมูลขนาดใหญ่กับการตรวจสอบในปัจจุบัน. บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด.
2. เยวาลักษณ์ ขาติบัญญัติ และโสภณ เพิ่มศิริวิมลภ. คำถามที่พบบ่อย (FAQ) เกี่ยวกับ Big data และ Data analytics. สืบค้นจาก [http://www.thai-iod.com/imgUpload/file/Library/IT%20Governance/_____\(FAQ\)%20_____%20Big%20Data%20_____%20Data%20analytics%20-%20IOD%20Boardroom%20Vol_48%20Issue%205_2016.pdf](http://www.thai-iod.com/imgUpload/file/Library/IT%20Governance/_____(FAQ)%20_____%20Big%20Data%20_____%20Data%20analytics%20-%20IOD%20Boardroom%20Vol_48%20Issue%205_2016.pdf).

อ่านบทความทั้งหมดได้ที่
เว็บไซต์กลุ่มวิจัยและพัฒนา
https://research.cad.go.th/more_news.php?cid=8&filename=index

ผู้สนใจสามารถจัดส่งบทความ
เพื่อเผยแพร่ได้ทาง Email:
research@cad.go.th